

บันทึกความเข้าใจ (MOU)
การขับเคลื่อนการจัดการขยะอาหาร
เพื่อรองรับเป้าหมายด้านการลดก๊าซเรือนกระจก
ระหว่าง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระทรวงมหาดไทย

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ จัดทำขึ้น ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖
ระหว่าง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย

การสูญเสียอาหารเป็นหนึ่งในปัญหาสำคัญของโลก รวมถึงประเทศไทย ทั้งจากการผลิตอาหารที่ไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน (Food Loss) และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการบริโภคไม่ทันหรือบริโภคไม่หมด ทำให้ต้องทิ้งจนกลายเป็นขยะอาหาร (Food Waste) ข้อมูลองค์ประกอบขยะมูลฝอย ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยร้อยละ ๓๙ เป็นขยะอาหารที่ถูกทิ้งรวมไปกับขยะทั่วไป แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงการป้องกัน ลดการเกิดขยะอาหาร คัดแยก และจัดการขยะอาหารตั้งแต่ต้นทาง รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่มีการวางระบบการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท ก่อให้เกิดปัญหาต่อขยะที่จะนำกลับไปใช้ประโยชน์ และการกำจัดที่ปลายทาง เช่น กลิ่นเหม็น แมลงวัน สัตว์รบกวน รวมถึงการเกิดก๊าซเรือนกระจก

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เห็นชอบกับแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ และใช้ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๓ สาขาการจัดการของเสียชุมชน รวมทั้งดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่ ๑๒.๓ ขององค์การสหประชาชาติ ที่กำหนดให้ทั่วโลกลดขยะอาหารลงครึ่งหนึ่งในระดับค้าปลีกและผู้บริโภค ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ นอกจากนี้ นโยบายรัฐบาลที่นายกรัฐมนตรี (นายเศรษฐา ทวีสิน) ได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ กล่าวว่ารัฐบาลจะดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศและส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ส่งเสริมและเร่งฟื้นฟูความสมบูรณ์ของดินและน้ำคืนสู่ธรรมชาติ รักษาความสมดุลของระบบนิเวศและอนุรักษ์ความหลากหลายพันธุ์สัตว์ป่า แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมและมลภาวะเพื่อคืนสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่คนไทย พร้อมทั้งวางแผนรับมือและป้องกันวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อมที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต ประกอบกับในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่

๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ นายกรัฐมนตรีเสนอว่า เนื่องจากปัญหาขยะเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของประชาชน จำเป็นจะต้องร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน ให้สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยให้ดำเนินการให้ครอบคลุมทั้งระบบ ตั้งแต่ในระดับต้นทาง เน้นการลดปริมาณขยะ (Reduce) การนำกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ระดับกลางทาง เน้นการส่งเสริมให้มีการแยกขยะเพื่อให้สามารถนำขยะกลับมาใช้ซ้ำหรือใช้ใหม่ และนำขยะเข้าสู่กระบวนการกำจัดที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และระดับปลายทาง มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการขยะเร่งดำเนินการกำจัดขยะที่มีอยู่ให้หมดไปและไม่เกิดการตกค้าง รวมทั้งให้จัดหาพื้นที่กำจัดขยะที่ถูกสุขลักษณะ โดยใช้วิธีการกำจัดขยะที่เหมาะสมกับขยะแต่ละประเภทตามหลักวิชาการและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย จึงได้ตกลงร่วมกันในการบูรณาการให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ โดยเฉพาะการขับเคลื่อนการจัดการขยะอาหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถนำขยะไปใช้ประโยชน์ต่อได้ และยังเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจกจำนวนมาก เพื่อรองรับเป้าหมายด้านการลดก๊าซเรือนกระจกจากภาคของเสียชุมชนของประเทศ

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ มีสาระสำคัญและข้อตกลงร่วมกัน ดังนี้

ข้อ ๑ ขอบเขต

๑.๑ การจัดการขยะอาหารมุ่งเน้นการจัดการขยะอาหารของผู้บริโภคจากบ้านเรือน คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนท์ หอพัก และที่อยู่อาศัยประเภทอื่น ๆ

๑.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น

ข้อ ๒ วัตถุประสงค์ความร่วมมือ

๒.๑ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการขยะอาหารอย่างเป็นรูปธรรม โดยดำเนินการครอบคลุมทั้งระบบ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องกำจัดปลายทาง และลดก๊าซเรือนกระจกจากภาคของเสียชุมชน

๒.๒ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท โดยเฉพาะขยะอาหาร เพื่อยกระดับการจัดการขยะอาหารตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ทั้งในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท

๒.๓ เพื่อพัฒนากลไกและเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะอาหาร

ข้อ ๓ เป้าหมายความร่วมมือ

๓.๑ ชุมชนเมืองและชุมชนชนบทครอบคลุมทั้งประเทศมีการจัดการขยะอาหาร เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องกำจัด และทำให้ขยะมูลฝอยประเภทอื่นจัดการได้ง่ายขึ้น เพื่อรองรับเป้าหมายของประเทศด้านการลดก๊าซเรือนกระจกจากภาคของเสียชุมชน

๓.๒ มีกลไกต้นแบบในการสร้างแรงจูงใจให้ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน

ข้อ ๔ กำหนดระยะเวลาความร่วมมือ

๔.๑ บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ มีผลบังคับใช้เป็นระยะเวลา ๑๐ (สิบ) ปี นับตั้งแต่ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ หากทั้งสองฝ่ายประสงค์จะต่อระยะเวลาของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ออกไปได้ ให้ตกลงร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วันก่อนวันที่บันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะสิ้นสุดลง โดยจัดทำเป็นบันทึกข้อความเข้าใจเพิ่มเติมพร้อมลงลายมือชื่อ

๔.๒ หากฝ่ายใดประสงค์แก้ไขเปลี่ยนแปลงบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ให้ทุกฝ่ายหารือร่วมกัน และการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมลงลายมือชื่อทั้งสองฝ่ายแนบท้ายบันทึกความเข้าใจและให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ด้วย

๔.๓ หากหน่วยงานใดมีความประสงค์ที่จะยกเลิกความผูกพันตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ ให้แจ้งยกเลิกเป็นลายลักษณ์อักษรให้อีกฝ่ายตามบันทึกข้อตกลงความเข้าใจนี้ทราบล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน แต่ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบต่อการดำเนินการ กิจกรรม หรือเรื่องที่ผูกพันหรือดำเนินการค้างอยู่ให้ดำเนินการจนแล้วเสร็จต่อไป

ข้อ ๕ หน้าที่และบทบาทของหน่วยงาน

๕.๑ กรมควบคุมมลพิษ

- ร่วมขับเคลื่อนข้อเสนอรูปแบบการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท และแนวทางการจัดการขยะอาหารเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก และมุ่งสู่การจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน
- สนับสนุนข้อมูลเทคนิควิชาการในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก รวมถึงสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อสร้างแรงจูงใจทางเศรษฐศาสตร์ในการลงทุนของภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงเทคโนโลยีการจัดการขยะอาหาร

๕.๒ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท โดยเน้นการบริหารจัดการขยะต้นทาง ประกอบด้วย ขยะอาหาร และขยะรีไซเคิล เพื่อรองรับเป้าหมายด้านการลดก๊าซเรือนกระจกอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งร่วมติดตามประเมินผลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- พัฒนา ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๓ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

- ส่งเสริม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท และการจัดการขยะอาหาร และร่วมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อมุ่งสู่การลดก๊าซเรือนกระจก
- สนับสนุนองค์ความรู้การคัดแยกขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท การจัดการขยะอาหาร และการลดก๊าซเรือนกระจก

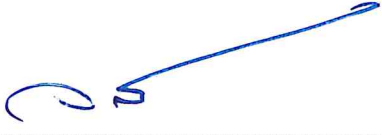
๕.๔ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

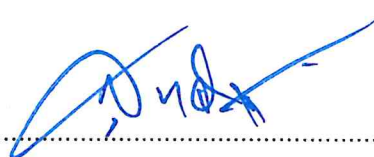
- ส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับการประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินโครงการ

- สนับสนุนการยกระดับโครงการจัดการขยะมูลฝอยไปสู่โครงการคาร์บอนเครดิต
บันทึกความเข้าใจฉบับนี้จัดทำขึ้นสองฉบับ โดยมีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้อ่านและพิจารณาข้อความและเข้าใจรายละเอียดโดยตลอดแล้ว เห็นว่าถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์ทุกประการ เพื่อเป็นหลักฐานของทั้งสองฝ่าย จึงได้ลงนามร่วมกันไว้เป็นหลักฐานสำคัญต่อหน้าพยาน ลงนาม ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖ และต่างฝ่ายต่างยึดถือไว้ปฏิบัติ หน่วยงานละ ๑ ฉบับ

ลงชื่อ พลตำรวจเอก.....

(พิชรวาท วงษ์สุวรรณ)
รองนายกรัฐมนตรีและ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลงชื่อ.....

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล)
รองนายกรัฐมนตรีและ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ลงชื่อ.....

(นายจตุพร บุรุษพัฒน์)
ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
พยาน

ลงชื่อ.....

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย
พยาน

ลงชื่อ.....

(นายปิ่นสักก์ สุรัสวดี)
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
พยาน

ลงชื่อ.....

(นายชจร ศรีชวโนทัย)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
พยาน

ลงชื่อ.....

(นายสมศักดิ์ สรรพโกศลกุล)
อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
และสิ่งแวดล้อม
พยาน

ลงชื่อ.....

(นายเกียรติชาย ไมตรีวงษ์)
ผู้อำนวยการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก
(องค์การมหาชน)
พยาน